

Datum:	Nr.:
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder van Poppel
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal
Kopie aan:	
Onderwerp:	Einde centrumgemeentetaken Beschermd wonen en maatschappelijke opvang per 2020 en voorbereiding Plan van Aanpak
Bijlage:	Voorlopige visie/uitgangspunten voor uitwerking Plan van Aanpak 2020

Kennisnemen van

Per 1 januari 2020 komt de centrumgemeenteconstructie voor de taken beschermd wonen, maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg te vervallen. Deze taken worden momenteel voor de 6 gemeenten van de regio West-Brabant West (Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Woensdrecht) uitgevoerd door centrumgemeente Bergen op Zoom. Middels deze raadsmededeling informeren wij u over deze ontwikkeling. Deze informatie zal aan alle zes gemeenteraden worden aangeboden.

Inleiding

In de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) is geen sprake van een centrumgemeente. Toch heeft het Rijk bij de invoering in overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat de uitvoering voorlopig bij 43 centrumgemeenten belegd zou worden. Deze gemeenten ontvangen de middelen voor de regio en zijn verantwoordelijk voor de uitvoering.

Per 2020 komt deze centrumgemeenteconstructie te vervallen. Belangrijke aanleiding daarvoor is het rapport van de Commissie Dannenberg over de toekomst van beschermd wonen. In het rapport wordt gepleit voor het organiseren van zorg in wijken en het bevorderen van de zelfstandigheid en participatie van iedereen ongeacht de zorgvraag. Dat zou een opdracht zijn voor alle gemeenten om de zorg voor de inwoners beter te organiseren. Hierbij zijn parallellen te trekken met bijvoorbeeld maatschappelijke opvang. Daarom heeft het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) besloten om alle gemeenten direct verantwoordelijk te maken voor deze taken.

Informatie/kernboodschap

Wat gaat er veranderen?

Alle gemeenten worden vanaf 1 januari 2020 verantwoordelijk voor de ondersteuning van kwetsbare inwoners zoals mensen die dakloos zijn of te maken hebben met psychische of verslavingsproblematiek. Ook de budgetten worden vanaf dat moment verdeeld over alle gemeenten. Daarvoor wordt een nieuw verdeelmodel ontwikkeld door het Rijk. Dit wordt een objectief verdeelmodel, waarin de huidige budgetten voor Wmo begeleiding, beschermd wonen en maatschappelijk opvang worden opgenomen. De financiële effecten van het nieuwe verdeelmodel worden in de meicirculaire 2018 opgenomen. Op dit moment is niet bekend of dit voor de gemeenten in onze regio positief, negatief of neutraal uitpakt.

Tegelijkertijd zijn Rijk en gemeenten zich er zeer van bewust dat de taken niet door elke gemeente alleen uitgevoerd kunnen worden. Sommige taken vragen een bepaalde expertise of schaalgrootte. Daarom hebben gemeenten kunnen aangeven met welke gemeenten ze vanaf 2020 wil samenwerken. Deze regio's dienen in 2017 gezamenlijk een regionaal plan van aanpak op te stellen om zich voor te bereiden op 2020. In onze regio is – na afstemming met de regio Breda – ervoor gekozen om dit plan met de huidige 6 gemeenten op te stellen. Dit plan moet in 2017 klaar zijn.

Opstellen regionaal plan

Op 19 juni 2017 hebben de portefeuillehouders van de 6 gemeenten samen de eerste contouren van

het regionale plan van aanpak besproken. Daarbij is een visie op de nieuwe taken vastgesteld. Deze treft u als bijlage bij deze raadsmededeling aan.

Het uitgangspunt van dit plan is 'lokaal tenzij'. Dat betekent dat we de lokale ondersteuningsstructuur om kwetsbare inwoners direct en dichtbij te kunnen helpen verder willen versterken. Wanneer dat niet alleen lukt, dan organiseren we het met de 6 gemeenten van de regio West-Brabant West. Tot slot zijn er onderwerpen die op grotere schaal opgepakt moeten worden, namelijk met de 18 gemeenten van West-Brabant.

Voorbeeld 1: Het is een lokale verantwoordelijkheid om te voorkomen dat mensen dakloos worden door de keten van wonen en begeleiding op orde te hebben en preventieve activiteiten in te zetten op signalen. Daarmee voorkomen we instroom in de maatschappelijke opvang.

Voorbeeld 2: Het is niet haalbaar om in elke gemeente een opvang voor daklozen te creëren. Dat betekent dat we dit bovenlokaal met elkaar organiseren. Dat doen we dan op de schaalgrootte van 6 gemeenten.

Voorbeeld 3: Voor beschermd wonen kan er sprake zijn van een woonvorm voor dusdanige specifieke expertise of met een zeer beperkte doelgroep, dat de schaalgrootte van 6 gemeenten te klein is. In dat geval trekken we samen op met de regio Breda.

Consequenties

De doordecentralisatie van de centrumgemeente taken betekent dat de gemeente Roosendaal zelf de verantwoordelijkheid krijgt voor deze taken met de daarbij behorende middelen. De vanuit het Rijk opgelegde samenwerking met andere gemeenten (hier: de zes gemeenten van West Brabant West) moet er voor zorgen dat het noodzakelijke bovenlokale aanbod van voorzieningen blijft bestaan.

Communicatie

De informatie in deze raadsmededeling is afgestemd met de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen, Woensdrecht, Rucphen en Halderberge en wordt aan alle zes gemeenteraden aangeboden.

Op 11 oktober is er een raadsinformatieavond rondom het thema maatschappelijke opvang, beschermd wonen en personen met verward gedrag.

Vervolg(procedure)

Het regionale plan van aanpak wordt verder uitgewerkt en in het laatste kwartaal van 2017 aan alle zes gemeenteraden voor besluitvorming aangeboden.

Na vaststelling van het regionale plan van aanpak moeten de afspraken in 2018 en 2019 worden geïmplementeerd. Op dat moment zijn de beschikbare budgetten bekend. Vanaf 1 januari 2020 moet de nieuwe situatie operationeel zijn.

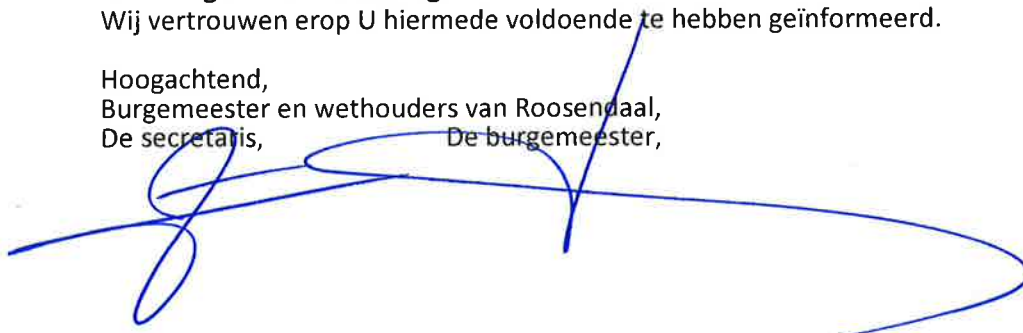
Bijlagen

1. Voorlopige visie/uitgangspunten voor uitwerking Plan van Aanpak 2020

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
De secretaris, De burgemeester,

Bijlage 1 Voorlopige visie/uitgangspunten voor uitwerking Plan van Aanpak 2020

Voorstel

We streven ernaar om alle inwoners, ongeacht achtergrond of beperking, zo zelfstandig mogelijk deel te laten nemen aan onze samenleving. Wie dat niet zelfstandig kan, ondersteunen we daarbij. Dat geldt ook voor inwoners die kampen met dakloosheid, psychische, en/of verslavingsproblematiek. Waar voorheen de zorg voor deze doelgroep centraal door de centrumgemeente Bergen op Zoom werd georganiseerd, beschouwen we dit met zes gemeenten nadrukkelijk als onze gezamenlijke taak. Daarom nemen we de verantwoordelijkheid om alle inwoners eerder én dichtbij te kunnen ondersteunen.

Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- ***We voelen ons verantwoordelijk***
Vanaf 2020 wordt elke gemeente formeel verantwoordelijk voor volledig ondersteuning van inwoners die kampen met dakloosheid, psychische, en/of verslavingsproblematiek. Maar we zijn niet alleen formeel verantwoordelijk, we voelen ons ook verantwoordelijk! Ongeacht de problematiek waar iemand mee te maken heeft, het is onze inwoner. Ook wanneer de noodzakelijke ondersteuning tijdelijk niet binnen de gemeente zelf geboden kan worden, dragen we de inwoner niet over maar blijven we de regie voeren op onze inwoners.
- ***Werken aan een inclusieve samenleving***
We hanteren sociale inclusie als leidend principe. Het bestaansrecht en ontwikkelpotentieel van alle inwoners staat daarbij voorop. We ondersteunen inwoners bij het hervinden van hun draagkracht en gaan uit van ieders eigen herstelvermogen, veerkracht en flexibiliteit. Met een divers en op maat gesneden ondersteuningsaanbod halen we de kwaliteiten van onze inwoners naar voren. Dat vraagt ook een kanteling in de samenleving om niet de focus op beperkingen te leggen. Dit vraagt een denkomslag én een doe-omslag om echt iedereen mee te laten doen. We investeren daarom doelgericht in het creëren van begrip en aanpassingsvermogen bij onszelf, samenwerkingspartners en inwoners.
- ***Vroegtijdig signaleren en ingrijpen***
Voorkomen is beter dan genezen. Daarom willen we de lokale ondersteuningsstructuur versterken om eerder signalen op te vangen én vervolgens te kunnen handelen. Waar nodig zetten we extra in op preventie om te voorkomen dat een zorgvraag ontstaat. Door vroegtijdig ingrijpen willen we voorkomen dat op een later moment zwaardere zorg noodzakelijk is.
- ***Wat lokaal kan, doen we lokaal!***
We kiezen ervoor om zoveel mogelijk ondersteuning in de nabijheid te organiseren. Elke gemeente krijgt een integrale toegang waarin lokaal en integraal afgewogen wordt welke ondersteuning het beste aansluit bij de behoeften van inwoners. We versterken onze lokale ondersteuningsstructuur om zoveel mogelijk vragen van inwoners zelf te kunnen beantwoorden. Wanneer het niet mogelijk is om lokaal de zorg te bieden, kiezen we voor een ander aanbod in de nabijheid. Ook dan blijft de inwoner onder de verantwoordelijkheid vallen van de gemeente waar hij/zij vandaan komt.

- ***We bieden perspectief***

Alle ondersteuning is erop gericht om de inwoners zoveel mogelijk in de eigen kracht te zetten. De ondersteuning richt zich daarom op het wegnemen van belemmeringen en is in principe tijdelijk. Samen met de inwoner streven we naar maximale zelfstandigheid en participatie. Het perspectief is concreet, maar kan tegelijkertijd verschillen per inwoner.

- ***Pragmatische regionale samenwerking***

We kunnen niet alle noodzakelijke ondersteuning zelf organiseren. Daarom werken we samen. Daarbij kiezen we voor een pragmatische samenwerking met ruimte voor eigen lokale invulling. Voorzieningen die we lokaal niet kunnen organiseren, omdat het gaat om specifieke expertise of om een zeer beperkte doelgroep, organiseren we allereerst met de 6 gemeenten van West-Brabant West. We houden deze samenwerking zo licht mogelijk. Daarnaast wisselen we informatie en ervaringen uit met de 18 gemeenten van de Regio West-Brabant. Onderwerpen die vanuit de inhoud om een grotere schaal vragen, pakken we eveneens met de 18 gemeenten op.